

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 30.—
za en mesec 2:50
za Nemčijo celoletno . . . 34.—
za ostalo inozemstvo . . . 40.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec K 2:30
V upravi prejemam mesečno . . . 2.—
Sobotna izdaja:
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 5.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petlitrska (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 2, . . .
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostopna petlitrska po 60 v
Izbija vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ro. opisi se ne vračajo; nefrankirana pisma ce ro sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun pošto hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

† Dr. Janez Ev. Krek na zadnji poti.

Prestolnica »Slovenije«, ves narod združen in edin ob grobu prvobojevnika za svobodo Jugoslovanov. Tisočglave množice so polnile ulice — pogrebniemu sprevedu ni bilo konca. Veličastno, tiho, molče — je slavil narod spomin največjega našega moža. Bridkost v srcih vseh. A bila je to svečana manifestacija za nesmrtno idejo pokojnika, manifestacija za združenje Jugoslovanov. Svečano kot prorokba so izvenele med množico besede dr. Korošca ob odprtem grobu.

»Levate capita vestra, cece enim appropinquat redemptio vestra« — »Dvignite glave, vaše odrešenje se približuje.«

Za soboto popoldne ob 3. uri je bil napovedan pogreb pokojnega dr. Janeza Ev. Krega. Ze dolgo pred 2. uro se je pričelo zbirati občinstvo na Mestnem trgu, ki je bil s kordonom zaprt, da prepreči prevelik naval. Kmalu po 2. uri so začela prihajati odposlanstva društev, korporacij in zavodov in malo pred 3. uro so se zbrali zastopniki uradov in oblasti pred škofijsko palačo. Točno ob treh so zapeli v stolni cerkvi zvonovi ter naznanjali, da nastopa pokojni dr. Krek svojo zadnjo pot.

Cerkvene obrede pred hišo žalosti je opravil ljubljanski knezoškof dr. Bonaventura Jeglič, pod čigar streho je pokojni ležal od četrtka sem na mrtvaškem odru. Po končanih molitvah je zapela »Glasbena Matica« pod osebnim vodstvom ravnatelja g. Mateja Hubada do srca segajočo žalostinko »Usliši nas, Gospod!« Izpred škofijske palače so dvignili nato krsto ter jo prenesli v stolno cerkev, kjer so jo položili, kakor je običaj, kadar neso duhovnika k večnemu počitku, na katafalk, ob katerem je opravil knezoškof ob navzočnosti zastopnikov oblasti, uradov in korporacij predpisane obredne molitve ter je tudi tu zapela »Glasbena Matica« pretresljivo »Beati mortui«. Zbranih je bilo v zboru 120 pevcev vseh ljubljanskih slovenskih pevskih društev.

Medtem se je zunaj razporedil pogrebni spreved. Na čelu spreveda za križem in žalno zastavo so korakali zastavo noše raznih v sprevedu zastopanih društev in združenj. Bilo je 13 zastav, ki jih omenjam tu v oni vrsti, kakor so se končno razporedile ob odprtem grobu dr. J. E. Krega. Bila je tu na desnem krilu zastava »Slovenske sokolske zveze«, zastava »Katoliškega prosvetnega društva za Sentpetere«, zastava »Kamniškega doma«, »Ljubljanskega zvana«, »Ljubljane«, »Katol. izobraževalnega društva v Šmarci«, delavskega pevškega društva »Slavec«, kamniške »Narodne čitalnice«, »Katol. izobraž. društva v D. M. v Polju«, »Katol. društva za delavke«, zastava »Katol. izobraž. društva na Rovih« in zastava Slov. krščansko-soc. zveze. Vsako zastavo je spremljala dvo- do tričlenska deputacija. Za zastavami so prišli za oddelkom ljubljanskega gasilskega društva in gasilnega društva iz Most šolski otroci nekaterih zavodov ter nekatere bratovščine ter venci. Vsega skupaj je bilo 40 vencev, večidel v narodnih barvah, posebno številni v slovenskih in hrvatskih barvah, pa tudi v barvah cesarske hiše in v žalnih barvah. Vence so položili: 1. Na vznožju krste šop planik s Ptrovca. — 2. Šop rož Derflj. — 3. Šop rož rodbina Črnologar. — 4. Gjuo Rašica. — 5. Josip Stadler. — 6. Rodbina J. Krek, Beljan. — 7. A. P. — »Največjemu Slovenec«. — 8. Ivo Antičević. — 9. Palfij. — 10. Jugoslovanski železn. uradniki: »Prvoboritelju za ujedinenje«. — 11. Združeni jugoslovanski železnicearji: »Propovedniku zjedinenja Jugoslovanov«. — 12. Deželni uslužbeni: »Svojemu dolžniku«. — 13. Splošna zveza avstrijskih zadrug. — 14. Zadruga zveza. — 15. Uradništvo Zadruga zveze. — 16. Mlekarska zveza. — 17. Spodarska zveza. — 18. Uradništvo Go-

spodarske zveze. — 19. Delavstvo Gospodarske zveze. — 20. Slov. kršč.-socialna zveza. — 21. Zenski odsek Slov. kršč.-soc. zveze: »Svojemu predsedniku in zaščitniku«. — 22. Jugoslovanska strok. zveza. — 23. Zveza Orlov. — 24. Slov. katol. akad. starešinstvo »Danica«, »Zarja«, »Dan«. — 25. Prvo ljublj. delavsko konsumno društvo. — 26. Tobačno delavstvo: »Svojemu očetu«. — 27. Podporno društvo tobačnih delavcev. — 28. Avstrijska krščanska tobačna zveza. — 29. Dr. Šimrak, Zagreb. — 30. Seniorat »Domagoj«, Novine: »Velikemu sinu Jugoslavije«. — 31. Zadruga Savelj, Split. — 32. Starčevićeva stranka prava, Zagreb. — 33. Klub ljubljanskih občinskih svetnikov S. L. S. — 34. Občina Vrhnika: »Svojemu častnemu občanu«. — 35. Občina St. Janž: »V čast največjemu Slovincu«. — 36. Kamnik: »Jugoslovanu«. — 37. Goriški begunci. — 38. Kranjski deželni zastop. — 39. »Česky Svaz«. — »Milemu příteli a druhu«. — 40. Jugoslovanski klub s srbskim, hrvatskim in slovenskim trakom. — 41. Sestre in sorodniki.

Krasne vence so nosili deloma poklonitelji sami, deloma moštvo mestnega pogrebnege zavoda, deloma pa so bili obsešeni na dva cvetlična voza. Za cvetličnimi vozovi je korakal pevski zbor »Glasbene Matice«, ki ga je vodil ravnatelj g. Hubad sam, nato pa sta sledila dva voza, v prvem duhovščina, v drugem knezoškof g. dr. Bon. Jeglič.

V šestoropreznem galavozu mestnega pogrebnege zavoda je počivala za steklom krsta z zemeljskimi ostanki pokojnega dr. Janeza Ev. Krega. Dolga vrsta sorodnikov je sledila vozu; za sorodniki pa so se razvrstili drugi žalujoči v nepregledni vrsti. Na čelu pogrebnege spreveda za krsto in sorodniki so korakali pokojnikovi državnozborniki tovariši pod vodstvom državnozbornskega podpredsednika viteza Pogačnika. »Česky svaz« sta zastopala poslanca František Stanek in František Navratil. Jugoslovanski klub pa so zastopali pod vodstvom predsednika kluba dr. Antona Korošca poslanci Fran Demšar, dr. Anton Dulibič, Gostinčar, dr. Lovro Pogačnik, dr. Vladimir Ravnihar, Jaklič, dr. Josip Smodlaka, prof. Vjekoslav Spinčič in dr. Božidar Vukotič. Deželni odbor kranjski so zastopali deželni odborniki msgr. dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Triller, tržaški deželni zbor in obenem tudi vse tržaško slovenstvo dr. Slavik in dr. Vilfan, izmed istrskih deželnih poslancev je bil navzoč dr. Ribarič. Izmed kranjskih deželnih poslancev so se udeležili pogreba poleg že omenjenih poslancev in deželnih odbornikov še poslanci dr. Novak, Ribnikar, dr. Ivan Tavčar, ki je obenem kot zupan zastopal mestno občino ljubljansko, Turk, škulj, Mirko Perhavec, Piber, Lovšin, Dermastia, Zurec, dr. Gregorič, kanonik Lavrenčič, dalje podpredsednika S. L. S. Belec in Mejač. V imenu koroških Slovencev sta bila zastopana urednik Smodej in dr. Brejc. Občinski zastop sta zastopala kluba S. L. S. in narodno-napredne stranke. Jugoslovanska socialno demokracijo je zastopal ravnatelj Anton Kristan, izvršilni odbor narodno-napredne stranke. Deželna vlada pod vodstvom deželnege predsednika grofa Attemsa je bila številno zastopana ter so se pogreba udeležili dvorni svetnik vitez Laschan in deželnovladna svetnika Kremenshek in Krese, z njimi večje število deželnovladnih uradnikov. Sodnijo so zastopali deželnosodni nadsvetniki Vedernjak, deželnosodni svetniki Bulovec, Mohorič, Režek, Regali, Milčinski in dr. Papež ter okrajni sodnik Ogorelec, finančni ravnatelj Kliment, višji finančni svetnik Avian, finančni svetnik Jerovec.

Svoja zastopstva so nadalje poslale te-le korporacije, zavodi in društva: Trgovska in obrtniška zbornica s predsednikom Knezom na čelu ter z zborničnimi svetniki, Ljubljanska kreditna banka z rav-

mateljem Krofto, Zaveza avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva s predsednikom Jelencem, Deželno slovensko učit. društvo s predsednikom Rebekom, ljublj. učiteljsko društvo s predsednikom Dimnikom, I. državna gimnazija z ravnateljem Novakom, državna obrtna šola z ravnateljem vladnim svetnikom Šubicem na čelu, Mestna hranilnica ljubljanska s predsednikom pl. Trnkocjem in ravnateljem Hrastom in številnim uradništvom, društvo profesorjev s predsednikom dr. Žmavcem na čelu velikega števila članov, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« s predsednikom dr. Švigljem, izobraževalni društvi iz Brda, Lukovice in Rovi, pevsko društvo »Ljubljana«, že imenovano izobraževalno društvo iz D. M. v Polju, ljubljansko Rokodelsko društvo, pevsko društvo »Slavec«, Pisateljsko podporno društvo s predsednikom Trstenjakom, »Straža« profesor Jarc, Družba sv. Cirila in Metoda s prvomestnikom Senekovičem in tajnikom Hudovernikom, Kreditna zadruga z nač. Schreyem, Slov. planin. društvo zastopano od predsedstva z dr. Tomiškom in ravnateljem Macherjem, društvo »Radogoj« z načelnikom dr. Novakom, odvetniška zbornica z dr. Majaronom, nadalje Slovenska Matica z vitezom Grasselijem in vladnim svetnikom Požarjem, Deželna banka z ravnateljem Rašico in uradniki, ravnatelj deželnih uradov Zamida, Zveza slov. zadrug tajnik Pečar, podravnatelj dr. Zbašnik, ravnatelj deželnege muzeja dr. Mantuani obenem kot predsednik Glasbene Matice, deželni uradniki, nadsvetnik Klinar, deželni dobrodelni zavodi, nadupravitelj Nebenführer, deželni računski svetnik Mikuž, ravnatelj Dolenc, stavbno vodstva odbora za osuševanje Barja s stavbnim svetnikom Gailhoferjem, nadkomisar Otahal, stavbni komisar Bednař, ravnateljstvo Salezijanskega zavoda z ravnateljem Povšetom, okrajna šolska nadzornika Gaberšek in Lavtižar, deželna šolska nadzornika dr. Beziak in Opeka, vladni svetnik Detela, II. državna gimnazija pod vodstvom dr. Trtnika, vojni novovečevalni zavod s Kregarjem, Kmečka posojilnica ljubljanske okolice z dr. Kersnikom, Ilirska banka, predsednik Katol. tisk. društva prel. Kalan, Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb s predsednikom dr. Levičnikom, Splošna prometna banka Klimpel, Društvo hišnih posestnikov, uslužbenci Katoliške tiskarne, Obrtnopospeševalni urad predsednik Kregar in ravnatelj inž. Remec, Zv. Orlov, Starešinstvo slov. katol. akad. društev »Danica«, »Zarja«, »Dan«, licej ravnatelj Machar, učiteljskec dr. Kušar, dr. G. Krek, pisatelj župnik Finžgar, polnoštevilo kapitelj, bogoslovni profesorji, goriška S. L. S. dekan Rojec, župnik Ant. Pfeifer, župnik na Homcu Mrkun, konzist. svetnik Janez Kalan, dr. Josip Srebrnič, profesor bogoslovja na goriškem bogoslovju, profesor Funtek, profesor dr. Ilesič, Leonova družba, župan Hafner, deputacija Kroparjev itd.

Spreved se je pomikal po naprej določenih ulicah, cestah in trgih med nepregledno množico, ki je delala glavo ob glavi špalir vso pot in mimo hiš, raz katere so plapolale žalne zastave boritelju za Jugoslovanstvo v slovo, pred vilo dr. Krega. Tu se je pogrebni spreved ustavil ter je veljala ta točka za razhodno točko. Toda le malo je izstopilo iz spreveda, večina je hotela spremiti pokojnega do groba. Pred dr. Kregovo vilo je zbor Glasbene Matice zapel značilno žalostinko »Vigred se povrne«, naka je spreved nadaljeval svojo pot po Martinovi cesti, Savski cesti in Med hmeljniki do kapelice pri Sv. Križu, kjer je škof opravil molitve ter pospremil truplo rajnega dr. Krega še do groba, ki se mu je odprl v bližini križa v sredini poltopališča, kjer bo v bližnjem času postaviti pokojnemu primeren spomenik.

Po končanih molitvah je stopil predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošca k odprtemu grobu ter nagovoril pokojnega.

Govor dr. Korošca.

Predragi prijatelj!

Kadar si zbral okrog sebe svoje prijatelje, vedno si jih vedel z onim svojim veselim glasom vneti in navdušiti za vse, kar je lepo. Nikdar ti ni zmanjkalo besed, da bodril in vzpodbujal nas, tvoje prijatelj Danes pa, ko je zbranega okrog tebe toliko ljudstva, danes nimaš za nas besede? Daj nes molčiš? Kaj se je zgodilo s teboj, prijatelj? Kaj se je zgodilo s teboj, ki si tak ljubil zrak, široki svet, visoke gore? Kaj se je zgodilo s teboj, ki si tako cenil in ljubil svobodo? Tebe so položili v to ozko rakev, spustili so te v to tesno, globoko jamo in zdaj te hočejo pokopati. Mi slišimo, kako nam kličeš: Miserere mei, miseremini saltem vos amici mei — Kako naj ti pomagamo, ko nam je naša moč tako majhna? Sestre, prijatelji, tovariši, učenci, ki si jim izkazal toliko neizmerne ljubezni, stojimo okrog tebe brez pomoči. Tebe je poklical ljubi Bog k sebi. Tvoja duša se je preselila v nebo, telo pa smo izročili materi zemlji. Potrpi stojimo ob tvojem grobu, potrpi, ker ti ne moremo pomagati, potrpi, ker nam tvoja usta ne govore več. Pa naj so umolknila usta, glasno slišimo tvoje besede, glasno nam govore tvoji nauki in tvoja dejanja. Gledamo te pred seboj, kako si velik kot človek, kako si posebno natanko izpolnjeval Gospodovo zapoved: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Kdor je prišel k tebi nesrečen, potrpi od žalosti in trpljenja, je našel pri tebi uteh in ljubezni, je našel v tebi dragega brata. Ti si vedel, kaj je trpljenje, sam si izkušal bridkosti, a imel si usmiljeno srce in si pomagal, kjer si le mogel pomagati. Razdal si vse, kar si imel, za sebe nisi skrbel nikoli. Posvetnega blaga nisi zbiral in ga nisi hotel. Ubog si ostal, dokler si živel, ubog si bil sedaj, ko si umrl, nesebičen vse svoje življenje in požrtvovalen. Tako velik stojiš pred nami. Božji sodnik ti bo poplačal tvoja dela, kar si storil med nami, božji sodnik ti bo poplačal tvoja dela, ki si jih izvršil v ljubezni do bližnjega.

V tej svoji veliki ljubezni pa si se obrnil tudi do najrevnejšega med revnimi, do svojega milega, ljubegea slovenskega naroda. Videl si, kako ta naš narod trpi, čutil si z njim in zato si ga še bolj iskreno ljubil. Videl si njegovo uboštvo, zato si mu skrbel za kruh; videl si njegovo zanemarjenost, zato si mu skrbel za prosveto in omiko. Še več! Videl si, da je tvoj narod okovan v verige, da je tlačan, da ni prost med drugimi prostimi narodi. Posebno si to videl in spoznal v nedavno minulem času, ko se je postavil ves svet proti nam, ko so nas z bajoneti gonili skozi podivjano druhal, ki je pljuvala na nas, nas psovala in suvala, ko so naši najboljši možje ginevali v ječah. Takrat si izprevidel, kaj je trpljenje pod tujim jarmom. In v teh težkih, žalostnih časih: ti je vstala misel za osvoboditev našega ubogega naroda. Jasna in lepa je bila tvoja misel. Videl si, da je naš jugoslovanski narod v tem velikem splošnem krvavljenju postal zrel, da se osamosvoji, da si ustvari svojo lastno, neodvisno državo, da otrese s sebe tuji jarem. In ko si to spoznal, si vrigel vse strankarske okove raz sebe ter si poiskal vezi, ki vežejo celokupni jugoslovanski narod. Hitro si začel delati, hitro, da uresničiš to svojo veliko idejo. Mi, ki smo bili s teboj, vemo, kako si gorel za uresničenje te misli, kako si neutržno pridobival prijatelje, kako si vedno širil naš krog in kako si vedel razpršiti vse predsodke. Tvoja ideja je rasla med nami in se širila. Polni zaupanja smo zrl v bodočnost, da se uresniči naša osvoboditev.

Pa kaj si nam storil! Takrat, ko smo te najbolj potrebovali, ko so se nam stavile nasproti največje težave in ovire, takrat, ko hočejo tuji navaliti na nas novo trplje-

nje, greš in naš zapustiš! Tvoja smrt nam bo rodila nove neprijatelje, ki skrito rujejo proti nam in nam stavijo ovire, da bi se nam ne uresničila tvoja velika ideja. Zato vzdihujemo ob tvojem grobu, ker si nas ravno sedaj, ko te najbolj potrebujemo, zapustil ravno ti, v katerega smo najbolj zaupali.

Toda, bratje in sestre, na grobu dr. Kreka ne smejo vzdihovati. Iz groba slišim glas: Levate capita vestra, ecce enim appropinquat redemptio vestra.—Dvignite glave, ker se približuje vaše odrešenje. Rok v roki hočemo stopati svojo pot naprej, da dosežemo zjedinenje jugoslovanskega naroda. Bodite složni, odločni, dosledni, da dosežete veliko idejo svojega naroda. To velja za nas vse, to velja posebno pa tudi za nas, ki smo narodu odgovorni za svoje delo.

Mi slišimo glas iz groba in sprejememo tukaj pred celim narodom tvojo oporoko.

Predvsem, mi najžiji tvoj prijatelj iz Jugoslovanskega kluba hočemo zastaviti vse svoje sile, da se uresniči tvoja ideja jugoslovanske države. Srbi, Hrvati in Slovenci se hočemo skupno bojevati za to veliko idejo.

Prijatelj Bog ti daj pokoj in mir, večna luč naj ti sveti, prijatelj Z Bogom!

V imenu Češkega svaza je govoril nato poslanec František Stanek:

Govor Fr. Staneka.

Bratski jugoslovanski narod!

Našega tovariša dr. Kreka ni več med nami. Britka žalost je zadela srce slovenskega naroda in z njim ves jugoslovanski narod. On, ki je bil pripravljen žrtvovati vse za čast in boljšo bodočnost jugoslovanskega naroda, nas je zapustil. A oni ni delal samo za vas, njegovo delo je veljalo vs. m Slovanom v tej državi, zato je z njegovo smrtjo počila ena struna tudi pri nas Čehih. Jugoslanci in Čehi smo delovali skupno za eden in isti končni cilj. Zato bosta oba naroda kruto pogrešala preminulega, ki je bil nam češkim poslanecem mil in drag tovariš. V težkih in groznih dneh so utripala naša in naša srca enako in tako morata ostati tudi v bodoče, dasiravno dr. Kreka ni več med nami. Ljubezen med slovenskimi narodi je bila njegova ideja in zaupanje v boljšo bodočnost pri vseh Slovanov mu je bila vodilna misel. Iste cilje imamo tudi mi Čehi, zato moramo delovati skupno in složno roko v roki od severa do juga. Zato se moramo boriti skupaj proti istemu sovragu, da si ohranimo svojo bodočnost. Jugoslovanski narod je izgubil v dr. Kreku vrlega človeka in izbornega politika. Z jugoslovanskim narodom žalujemo tudi mi Čehi ob tem preranem grobu. Omagali ne bomo. On lahko spi mirno z zavestjo, da bomo nadaljevali njegovo delo ter bomo dokazali, da smo zreli za dosego onih ciljev, za katerimi je stremil njegov duh. Večen mu spomin.

Poslanec Ante Dulibić je govoril kot zadnji govornik ob odprtju grobu dr. Kreka:

Govor poslanca Dulibića.

Tužna gospoda!

Danes spuščamo v grob očeta domovine dr. Kreka. Mi v Dalmaciji, ki jo je pokojni tako zelo ljubil, smo vzdrteli ob žalostni vesti o njegovi smrti. Da se je zgodilo to v tem strašnem času, našo žalost še poveča. Kakor neka tajna moč je gnala dr. Kreka se zadnje dni pred njegovo smrtjo v ljubljeno Dalmacijo, morda, ker je čutil, kako zelo smo mi potrebni njegove ljubezni in njegovega dela. Prišel je dr. Krek med nas, da nam osnuje Zadržno zvezo, da nam osnuje gospodarsko organizacijo, in ko je bil zadnjič v Dalmaciji, je prišel na skupščino Zadružnega saveza, da nas okrepi in vzpodbuja, da nas uči, kako veže skupna vez vse Jugoslovane in kako moramo ljubiti svojo domovino. To njegovo delovanje med našim ljudstvom se povečuje našo žalost ob njegovi prerani smrti. Zapustil nam je sijajen vzgled neumornega dela, požrtvovalnosti, nesebičnosti in značajnosti, učil nas je složnosti ter nam pokazal pot do odrešitve, vstajanja in sreče. Izročam ti, prijatelj, naš zadnji pozdrav kot cvetko našega polja. Bodi ti lahka črna zemlja, a narod tvoj, večno hvaležen, ti ohrani večen spomin. Čast in slava ti, prijatelj dr. Krek!

Zadnjič so zadoneli glasovi žalostinke »Blagor mu« čez grob pod večerno nebo. Grude so vsipale na krsto in lahen dež je začel rositi z neba. Le počasi se je razhajalo občinstvo in vračalo v resne misli zatopljeno v mesto. V grob so položili truplo dr. Kreka, a v srcu so prinesli s seboj nazaj utrjeno vero v našo jugoslovansko bodočnost. Odprite jim srca vsem tem tisočcem, vi, ki še nečete verjeti, da stopamo v nov čas, v vseh teh srcih boste našli le eno misel, eno željo, eno zahtevo — Jugoslovanstvo.

SOZALNICA SARAJEVSKEGA NADŠKOFA DR. STADLERJA.

Prezvzišeni gosp. sarajevski nadškof dr. Josip Stadler je poslal sledečo pismo sozalnico (brzjaviti se ne more):

Gospodarska zveza, Ljubljana. Duboko me dirnula tužna vijest o smrti doktora Kreka, tog velikog muža, kojim je Providnost usrećila slovenski narod, da ga po njemu na kršćanskim temeljima socijalno, gospodarski i politički podigne. Slovenci gube u doktoru Kreku voju, koji je svojim silnim duhom, svojom energijom i neumornim radom stvorio na načelima kršćanske demokracije trajne temelje boljoj i svijetlijoj budućnosti slovenskoga naroda. Sa Slovencima oplakuje preranu smrt njihova velikoga sina i hrvatski narod. Jer doktor Krek nije poznavao razlike između Hrvata i Slovenaca. Njegove su ideje našle odziva i u hrvatskim zemljama, trag njegova duha i njegova rada ostat će za vazda neizbrisiv u političkom i gospodarskom životu hrvatskog naroda. Velika njegova misao, da ima kulturnom jedinstvu hrvatskog - slovenskog naroda bezuvjetno slijediti političko i teritorijalno ujedinjenje, poprimila je u ovo zadnje vrijeme konkretnije forme. U to ga zateče smrt. Ali sa smrću doktora Kreka nije umrla njegova ideja. U nebeskom naselju, gdje je primio nagradu za svoj rad i za svoje žrtve, pratio će rad naš i našu borbu za zajedničku bolju budućnost, kojoj je on bio posvetio sav svoj zemaljski život. Uspomena na doktora Kreka bit će trajna, kao što su trajna i neprolazna njegova djela. Nadbiskup Stadler.

SOZALJE HRVATSKEGA KATOL. NAR. AKAD. DRUŠTVA »PAVLINOVIĆ.

Split, 13. oktobra. Vrlom poborniku narodnog ujedinjenja i kršćanskih ideala dr. Kreku vječni pokoj a duh njegov dao snage našem narodu. Društvo »Pavlinović«

SOZALNA BRZJAVKA ZADRŠKIH BOSLOVCEV.

Zader, 13. oktobra. Zaleći nad gubitkom dra Kreka, uzora i ideala svoga, molimo nebeskog Oca, da što skorije oživotvori njegove velike ideje: jedinstvo vjersko i narodno. Zbor duhovne mladeži zadrarske: predsjednik Ercegović.

IZ KAMNISCKEGA OKRAJA.

Iz Komende, 11. oktobra 1917. Globoko sočutje nad bridko izgubo Dr. Kreka izrekajo njegovi mladostni prijatelji in součenci iz otroških let, ki si štejejo v izredno čest, da so z velikim Dr. Krekom pohajali leta 1872. in 1873. ljudsko šolo v Komendi, na kateri je tedaj poučeval Valentin Krek, oče blagega pokojnika. Josip Bremšak, Gmajnica, Valentin Keržič, Klanec, Kern Andrej, Našovce, Stele Mihael, Podboršt, Hacin Jernej, Mlaka, Levec Josip, Podboršt, Mrak Jože, župan, Podgorje, Franc Pogačar, Ljubljana, And. Mejač, Komenda.

Občina Kaplja vas, katere občan je bil veliki dr. Krek do svoje polnoletnosti, žaluje ob njegovi gomili. Franc Čebulj, župan.

ŠKOFJA LOKA OB DR. KREKOVIM SMRTIL.

Občinski zastop mesta Škofje Loke izraža globoko sozalanje nad bridko izgubo, ki je zadela naš narod. Mesto, v katerem je začel blagopokojni svoje študije, bo ostalo zvesto njegovemu spominu in njegovim idejam. V Škofji Loki dne 11. oktobra 1917. — J. Hafner, župan.

SOZALNICE »JUGOSLOVANSKEMU KLUBU«.

Od vseh parlamentarnih strank dohajajo klubu številne sozalnice. V imenu »lade je brzjavil ministrski predsednik: »Povodom teške izgube, ki je doletela častiti Jugoslovanski klub s smrtjo svojega člana državnega poslanca dr. Janeza E. Kreka, prošim vzprejeti izraze mojega najtoplejšega sočutja. — Seidler.«

Podpredsednik bivšega bosanskega sabora Dimovič je brzjavil:

»Izvolite primiti duboko moje saučesće zbog smrti umnog i neumornog Vašeg čestitog i plemenitog člana dr. Kreka, koji je čistom svojom dušom obuhvatio čitav naš jedinstveni narod. Pokoj mu vječni!«

DRUŽBA SV. MOHORJA.

Iz Celovca se nam poroča: Povodom smrti dr. Kreka je priredila Družba sv. Mohorja v četrtak, 11. t. m. žalno sejo, katere so se udeležili odborniki polnoštevilno, izvzemši na fronti bivajočega odbornika.

Predsednik kanonik Jan. Vidović se je spomnil z globoko žalostjo usodnega dogodka, ki je zadela ves slovenski narod. Nepojmljiva božja volja je vzela slovenskemu narodu prvobornila ob uri, ko ga bi ta narod najbolj potreboval. Božji poti niso naši poti in božji sklepi niso naši sklepi. Bog bo blagemu pokojniku povrnil, kar je delal in trpel za slovenski narod.

Predsedniku se je pridružil kot dolgoletni najboljši prijatelj dr. Janko Brejc: »Ko sem sprejel prežalostno poročilo, odbežal sem iz družčine in se prepustil bridkim solzam. Zdelo se mi je, da se je Slovincem podri steber, na katerem naj bi slonela njihova boljša bodočnost. Utemeljeno je bilo upanje,

da se po vsestranskem znanju dr. Kreka, po njegovem poznanju oseb in razmer prične akcija, ki bo vsaj nekaj sadov rodila našem narodu; a v tem trenutku pade ta mož! Verovati moramo, da je bilo tudi to v svojih skrajnih posledicah potrebno, in da ta izguba nas ne bo ovirala v dosegi naših namer. Dr. Krek je bil ljudski tribun, kakršnega še ni imel slovenski narod. Ta mož ni iskal dnevnih uspehov, vsemu je hotel priti na dno. Iskal je v ljudski duši temelje na katere se da graditi bodočnost: segel je najprej po kmetu in delavcu in potem dalje po akademični mladini in drugih slojih naroda. Uspeh, ki ga danes vidimo, je priča, da je dr. Krek pravilno sodil. Ne moremo mu staviti lepšega spomenika kakor da nadaljujemo, kar je on pričel in da delamo naprej, kakor da je on še med nami. Njegov duh bo nadaljeval kar njegova oseba ne more več propagirati.«

Družba sv. Mohorja na to sklene, darovati za dostojen spomenik blagemu, nepozabnemu pokojniku petsto kron.

GLASOVI ČASOPISJA.

V zagrebškem dnevniku »Hrvatska Država« je napisal držav. in dež. poslanec prof. Vekoslav Spincić dr. Kreku lep nekrolog. Med drugim piše:

... Z njegovo smrtjo izgubi jugoslovanska ideja velikega prvobornitlja, osebno znanega po vseh naših deželah. Sama ideja ostane nedotaknjena. Duh dr. Kreka plava nad njo in on se bo, kadar se oživotvori z božjo pomočjo, delom in nevstrašenostjo nas vseh, veselil v nebeskih višavah, kakor se bodemo tudi mi preostali veselili na zemlji.«

Sušaški dnevnik »Primorske Novine« pišejo o dr. Kreku:

... Od trenutka, ko je pričela politična potreba zbirati vse naše sinove v eno falango, vidimo dr. Kreka, kjer ni nič več strankar, ampak stopa v prve vrste kot boritelj za veliko misel: za ujedinjenje našega naroda. Dr. Kreka vidimo, kako se s celo dušo žrtvuje za to veliko idejo, ki je našla končno izraza v jugoslovanski deklaraciji; v njem vidimo prvega apostola te misli. Zato je v današnjem času njegova smrt nenadomestljiva izguba, ker izgubi v njem jugoslovanski narod enega izmed najagilnejših in najboljših svojih sinov, ki se je z vso dušo in srcem žrtvoval za narodno stvar. In zato bo ostalo zapisano ime dr. Jan. Kreka z zlatimi črkami v zgodovini Jugoslovancov; to ime se bo vedno s ponosom spominjalo v našem narodu, ker tudi njega moremo prištevati med tiste naše prvobornitlje, ki so v najtežjih časih pričeli propovedati vero v novo, močno in svobodno življenje. Dr. Krek je umrl, ali misel, za katero se je on s tolikimi našimi ljudmi navdušeno, iskreno in s tolikim samozatejevanjem žrtvoval, ta misel ne bo in ne more umreti! Nad svežim grobom dr. Kreka prisezimo, da hočemo to misel oživotvoriti, ker to je odvisno edino od nas. Slava dr. Kreku!

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik«, glasilo nadškofa Stadlerja piše:

»Težak je ta udarec, teška rana nam je zadana. V trenutku, ko se zbirajo vse narodne sile, je odšel naš orjak, naš velikan. Odšel je tisti, kateremu je bila njegova domovina pretesna, pa je zato tolikokrat prišel k nam in tolikokrat obiskal tudi naše brate na severu. Izgubili smo prijatelja, s katerim smo se pogovarjali v našem materinem jeziku, s katerim se je mogel Čeh češki, a Poljak poljski pogovarjati, ker je znal popolnoma vse slovanske jezike. Samo tri take ljudi smo imeli tukaj na jugu monarhije. Njegovo pero je pisalo za Slovence in Hrvate slovensko, za tuj svet nemško. Šele sedaj bomo občutili, kaj nam je bil, ko smo ga izgubili.«

Teško Ti je bilo življenje, ker si imel razen brezštevilnih prijateljev tudi sovražnike, a nam je teška Tvoja smrt. Ne bomo Te pozabili, ker si svoje ime ovekovečil posebno v dnevih te teške borbe. Usoda Ti ni dala, da dočkaš konca tega boja za svobodo svojega naroda. Menda Ti je hotela prihraniti mnog grenak trenutek, ker si jih že dosti okusil tekom svojega življenja, ker je najtežje ljubiti svoj narod, a posebno ga ljubiti dejansko. Zapustil nam je bogato dedščino, svoje ideje in zato mu večna zahvala. To so neizmeren zaklad in mi se jih bomo v obilju posluževali, a Ti si se že pobrigal, da jih zasadiš v mnogotero dušo, da vsakega z njimi upoznaš. Nesel si jih pred sovražnike ne boječ se bojev, katere si videl že vnaprej in zato si na to svoje učence vedno pripravil. Za vse to Ti hvala, nikoli Te ne bomo pozabili. Večna Ti slava in mir v Bogu!

Olomuški češki kat. nar. »Našinec« piše na uvodnem mestu med drugim:

»Še predno je končan boj naroda in še predno je njegov veliki ideal jugoslovanske države pod habsburškim žezlom dobil določeno obliko, je dosanjati svoje daleko segačee sanje veliki, genialni slovenski politik — romantik dr. Janez Ev. Krek. Vest je težko začela njihove src Jugoslovancov

in se je bolešno dotaknila i češkega naroda, posebno nas čeških katolikov.

Dr. Krek je hotel dvigniti slovensko katoliško ljudstvo na visoko socialno in gospodarsko stopnjo. Okrepiti politično zavest naroda, da bi postal zaveden činitelj modernega življenja, a da bi pri tem ne izgubil vere, temelje pravnosti in življenjske sile. Ta veliki cilj so izvedli dr. Krek in njegovi učenci na Slovenskem sijajno. Redka je ona dežela v Avstriji, kjer bi organizacija stala na tako veliki stopinji, kot med katoliškimi Slovenci. Misel kršćanske demokracije in njeno praktično udejstvanje sta privedla skoraj cel slovenski narod v katoliški tabor.

Slovenski narod je majhen, a dr. Krekov duh je bil velik in je obsegal vse slovanstvo, posebno še avstrijsko slovanstvo. Dr. Krek je s svojim silnim temperamentom in s svojimi silnimi idejami elektriziral vsakega, kdor se je z njim srečal. Na Dunaju je koj obrnil nase pozornost. In tako je prišlo do njegovih potovanj po Češkem in njegovim govorom na čeških katoliških shodih. Njegovi govori so bili duhoviti, dovtipni, ognjevitni in smeli. Kjer je on govoril, je bila prava manifestacija. Bil je rojen duševni voditelj, a bil je človek osebno brez vseh zahtev, skromen, dober in ljubeznjiv. O njegovem velikem duhu je pričal njegov globok, jasn pogled.

V parlamentu si je pridobil koj odlično mesto. Že 14. prosinca 1907 je vzbudil pozornost s svojim govorom o svobodi pouka na vseučiliščih proti prof. Marašyku, v katerem je povdarjal skladje med vero in vedo.

Na odprti grob dr. Krekov polagamo venec nesmrtnega njegovega spomina in trajne vere v njegova načela.

»Slovenski Gospodar piše:

Ali je to mogoče? slišiš od ust do ust vprašati. Krek bi ne bil več med živimi? Nismo hoteli verjeti brzjavljenu poročilu mi sami, neverjetna se bo zdelala žalostna vest vsem obmejnim Slovincem. Steber slovenstva je padel, branik obmejnih Slovinccev je zgrabil vihar in ga podrl na tla, ljubitelj slovenskega in hrvaškega juga se je poslovil v večno življenje, učenik kršćansko-narodnih idej je zapustil trnjevo pot zemeljskega potovanja, propovedniku in zagovorniku slovenskih trinov, slovenskih nižjih slojev je prenehalo biti goreče srce. Le enega Kreka je poznal ves slovenski narod, le enega Kreka je oboževalo hrvaško ljudstvo, le enega Kreka je štel za svojega apostola slovanski jug. Veliki duh njegov je obsegal vse žitje Jugoslavije. Njegove ideje so prevevale vso slovensko in hrvaško javnost, našle so pot med severne Čehe, prodirale so med Poljake, našle so odmeva povsod na vseh odločilnih mestih širne Avstrije. Njegove vezi so segale v inozemstvo, Krek je užival velik ugled celo v najplivnejših političnih krogih širne Nemčije.

Slovinci smo majhen narod; ne spoznavamo vedno do cela svojih velikih mož, ker jih često sodimo po zunanostih. In Krek je bil po zunanosti neznačen človek, skromen duhovnik, priprst mož brez vsakega priučnega kretanja, brez gladih manir, prava kranjska kmetska narava. V tem možu je bival velik duh, kakor jih tudi nima vsako desetletje Kranjska, dasi je bogata na veleumih. Upoštevala ga ni preveč njegova lastna domovina, zlasti v zadnji dobi ne, zato smo se ga tembolj oklepali mi Štajerci in Korošci, ki smo cenili svojega Kreka le po dejanjih in po njegovih delih. Dr. Krek je bil glavna opora obmejnih Slovinccev, Štajercev in Korošcev! On je nas bodril, on je nas podpiral, on je bil naš! Trpeči sinovi slovanske meje, ki odbijamo s težavo valove, ki pluskajo po obrežju narodnih meja, žalujemo tembolj ob tej izgubi svojega zaščitnika, varuha, prvega svetovalca in zagovornika, ki že dolgo, dolgo let ni poznal nobenih mej med Kranjsko, Štajersko in Koroško. Povsod je bil njegov delokrog, povsod je bil doma, povsod so ga sprejeli kot svojega zastopnika.

Kruta je usoda človeka! Sedaj, ko so najvažnejši časi za preporod celega juga, sedaj, ko se mora izvršiti na jugu prevrat, sedaj, ko bi moral Krek kmalu zagledati zaželjeno prerojenje slovenskega in hrvaškega naroda, ga pobere nemila smrt! Stojimo ob mejniku razvoja jugoslovanskih narodov; slovenska zgodovina bo pričela z dogodki zadnjega leta novo dobo. Ta mejnik je postavil v prvi vrsti dr. Krek. Dobo trpljenja in zapostavljanja slovenskih narodov na jugu monarhije bo sklenila zgodovina s Krekom, s Krekom pa bodo pričevali zgodovinopisci dobo prerojenja na avstrijskem jugu.

Potrtega duha in tužnega srca stojimo ob rakvi velikega moža; kakor hvaležni otroci vremo k njemu, ki leži na odru in ga bo kmalu pokrila mrzla zemlja. Njegove misli in njegova dela pa nas navdajajo z novo močjo in nas kličejo na delo, na vztrajno delo za vero, za narod in za blago materinščino. Slava možu velikemu, katerega spomin med nami bo trajen, dokler še bije na lepi slovenski zemlji zadnje slovensko srce!

Dr. Fr. Edjung o jugoslovanskem vprašanju.

«Sarajevoer Tagblatt» prinaša sledeči intervju svojega poročevalca s zgodovinarjem dr. Fridjungom o jugoslovanskem problemu: Edino pametna rešitev jugoslovanskega problema bi bilo združitev vseh Hrvatov, Srbov in Slovencev v okviru habsburške monarhije. Bode li to mogoče, je še odvisno od raznih razmer, v prvi vrsti od konca svetovne vojske. Kakor se redko rešava poredna vprašanja brez ostankov, tako treba računati tudi s tem, da se tudi jugoslovansko ne bo rešilo popolnoma. V politiki se mora računati s faktorji moči, a danes so Mažari tista moč, ki se upira z vsemi razpoložljivimi sredstvi odstopti Hrvatske in Slavonije kakor tudi ujedinjenju jugoslovanskega ozemlja donavske države v eno samostojno skupino dežel. Znamen napredek bi bil, če bi se sklenila med donavsko monarhijo in Srbijo carinska, trgovska in vojaška konvencija. Kar se tiče hrvaškega vprašanja v ožji Hrvatski, bi bilo treba razširiti hrvaško deželno avtonomijo, posebno na finančnem polju. Kočeno izjavlja dr. Fridjung, da ta trenutek ni pripravljen, da bi se pečal z premišljevanji o bodočnosti, dokler se divja boj na vseh straneh in dokler še ni znan uspeh mirovnih dogovorov in dokler se ne razbistrijo razmere v podonavski državi.

Nemci se iskrcali na otok Oesel. Upor na „Petropavlovskemu.“

Otoka Osel in Dagö zapirata morski zaliv Rige. Če se posreči Nemcem, da otoka obdržijo in da zasedejo še ostale manjše in večje otoka Mohn in Worms, se bo morala, na kar že tudi Rusi sami opozarjajo, ruska bojna črta zelo, zelo umakniti, da ne napadeta Nemci ruskega zaledja, ki bi bilo resno ogroženo z otkov. Teoretično bi se morali Rusi v tem slučaju umakniti do Nuckosa, in bi morali nasloniti svojo obrambo do Kolivana, ker se ne more nobena armada izpostaviti nevarnosti, da se ne bi mogla posluževati zvez z zaledjem. Ako bi rusko vojno vodstvo te okolnosti ne upoštevalo, bi bilo mogoče, da odrežeje Nemci desno krilo ruske armade popolnoma od Petrograda. Če Nemci zasedejo vse otoke, ki zapirajo zaliv Rige, je njih mornarici odprta pot v Finski zaliv, na Finsko, v Kolivan (Reval), Ivangorod (Narva), v Petrograd kakor tudi v Helsingfors. Pričakovati je tudi velike pomorske bitke med Nemci in Rusi.

Otok Osel (estsko Kure Sare ali Saare-Ma) obsega 2168 km² s 65.000 prebivalci, večinoma so Esti. Otok Osel tvori z otoki Moon, Runö in z ostalimi otoki livonijski vzhodni Osel. Po svoji ognjevitosti in vztrajnosti so znani mali konji z otoka Osel.

Otok Osel je zasedel začetkom XIII. stoletja danski kralj Valdemar, a grad, ki ga je bil zgradil, so Esti kmalu zopet podrli. Ko so vitezi meča leta 1227. osvojili otok, so se Esti kmalu pokristijanili in dobili škofa. Zadnji škof, Janez pl. Münchhausen, je prodal otok 1. 1559. Danski, 1. 1654. so dobili otok Švedci, 1. 1721. pa Rusi z Livonijo vred. Glavno in edino mesto na otoku Arensburg šteje okroglo 5000 prebivalcev; leži na južni obali otoka. Mesto je znano vsled svojih morskih toplic, ki jih obišče vsako leto v seziji od 20. majnika do 20. avgusta do 3500 topličarjev.

Otok Dagö pripada Estski; obsega 960 km² in leži ob vhodu v Finski zaliv. Na Oselu in Dagö biva do 100.000 ljudi večinoma so Esti, a tudi Rusov, Nemcev in Švedov je veliko med njimi.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 13. oktobra zvečer.

Delj armade in mornarice so se skupno ustalili na otoku Oesel (zaliv Rige).

Dunaj, 14. oktobra. Uradno:

Od tam, kjer stoje naše bojne sile, se ni nič poročalo, kar bi bilo važno.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. oktobra. Veliki glavni stan:

Od Dvine do Donave nobenih večjih borb.

Berlin, 14. oktobra. Veliki glavni stan:

Po premišljeni pripravi z izvrstnim skupnim sodelovanjem armade in mornarice se je pričelo skupno podjetje proti močno utrjenemu opirališču, ruskemu otoku Oesel, ki leži pred zalivom Rige. Po obsežni odstranitvi min v vodah ob obali smo pričeli obstreljevati 12. zjutraj trdnjave na polotoku Sworbe, pri Kielkundu, pri zalivu Tagelacht in v Söla-Sund. Ko smo prislili ruske baterije, da so utihnil, smo izkrcali čete. O tej priliki in pri sprem-

ljevanju transportnega brodovja skozi ruske zapore z minami se pomorske bojne sile nastopile svezega, podjetnega duha, izbornost se je izkazala, kar mornarica zna. Nobene ladje nismo izpubili, ko se je posrečil prvi del operacije. Čete, ki smo jih izkrcali v zalivu Tagelacht, severnozahodno obali otoka so krepko nastopile in hitro zlomili odpor Rusov; zdaj prodirajo proti jugovzhodu. Zerel, leži na južnem koncu polotoka Sworbe in Arensburg, glavno mesto otoka Oesel, gorita.

Med vzhodnim in črnim morjem se položaj ni izpremenil.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 14. oktobra zvečer. Veliki glavni stan: Operacije na otoku Oesel ne izvajajo po načrtu.

Živahnost v Bukovini.

Dunaj, 13. oktobra. (K. ur.) Vojni tiskovni stan: V Bukovini so se z uspehom borile patrulje, sicer nobenih večjih borb.

Dunaj, 14. oktobra. (Kor. urad.) Vojni tiskovni stan: V Bukovini so uspeli podjetja patrulj. Letalci živahno delujejo.

Rusko uradno poročilo.

12. oktobra. Pri Rigi je podvzel sovražnik, kar se je omenjalo, 10. oktobra ob 7. zvečer z močno pripravo topov ofenzivo v odseku okolice Spitali-Timmermann, južno od ceste v Pskov je potisnil stotnije nekega našega polka nazaj. Naši oddelki so ob 9. zvečer izvedli protinapad in so zopet osvojili jarke, ki jih je bil sovražnik vzel. Popoldne 11. t. m. je prislil sovražnik pri Skulu severno od ceste v Pskov z močnim topovskim ognjem naše prednje straže, da so se nekoliko umaknile. Na ostalem pozorišču so streljali s puškami.

Zahodno in jugozahodno pozorišče: Streljanje z puškami.

Rumunsko pozorišče: Sovražnik je 9. oktobra ob 5. zjutraj napadel po besni pripravi s topovi naše postojanke južno od Krendoseni v smeri proti Buzeu, kjer se je polastil več strelskih jarkov. Protinapad je položil zopet vrzaval. Sovražnik je 11. oktobra ponovno obstreljeval s težkimi topovi mesto Galac.

Kako so se Nemci iskrcali na otoku Oesel.

Berlin, 14. oktobra. (K. u.) Wolff: Dasi Angleži in Francozi nadaljujejo silovite napade na flandrskem bojišču, kjer se skoraj cela angleška armada z vsemi silami bori za odločbo, je nemško vodstvo, ki si je pa ohranilo popolno svobodo, na vzhodu inicijativno nastopilo. Skupno z mornarico so se izkrcali čete na močno utrjenem ruskem opirališču otoku Oesel. Priprave so se vzorno izvedle. S težavami, trdnim delom se je posrečilo, da so odstranili mine. Ko se je to delo končalo, smo pričeli 12. t. m. z osredotočenim ognjem obstreljevati utrdbe na polotoku Sworbe, pri Kielkundu ob zalivu Tagga in v Soela-Sund. Sila našega ognja je v kratkem času premagala sovražne baterije. Ko so se naše čete izkrcale, so krepko navalile na čete sovražne posadke, zrušile so njih odpor in prodirajo proti jugovzhodu. (Prodirajo toraj koncentrično proti glavnemu mestu otoka Arensburgu. O. u.)

Kaj poročajo Rusi o zasedbi otoka Oesel.

Petrograd, 13. oktobra. (K. u.) Agentura: V varstvu pomorskih bojnih sil, ki so zelo presevale naše obrambne naprave, so se Nemci iskrcali 12. t. m. v zalivu Tagelacht na severnem delu otoka Oesel in na sosodnih obalah. Druge sile so se izkrcale pri vasi Serro na jugozahodu otoka Dagö. Mogočen ogenj sovražnih bojnih ladij velikank je prisilil okrebnje baterije, da so morale utihnuti. Gosta megla in ker se je slabo videlo, je pospeševalo nastop sovražnika. Posadka Oesel se je pričela z izkrcanimi četami boriti. Vse, kar je mogoče, se je ukrenilo, da odbijejo čete, ki so se izkrcale.

Petrograd, 13. okt. (K. u.) Agentura: Poluradno poročilo o izkrcanju Nemcev na otokih Oesel in Dagö navaja, da se je sovražnik na to že dalje pripravjal. Pospeševalo je njegovo podjetje, ker se je oslabila pozornost ruskih straž. Ne dvomi se, da so se izkrcali izredno hitro. Izkrcane sovražne sile cenijo na eno ali dve diviziji. Poročilo pribije, da so Rusi, ker so izgubili Oesel in Dagö, oropani doseganja nadvladajočega stališča v morskem zalivu Rige in da namerava sovražnik najbrže nove nastope v smeri proti Hapsalu. Poročilo konča: Dogodki v zalivu Rige lahko vplivajo na položaj ruske bojne črte pri Segewoldu, kjer se mora bojna črta izpremeniti tako, da se približa črtili Wenden-Walk.

Mornariški minister Verderevski je takoj, ko se vrnil iz glavnega stana, poročal, kakšen položaj da so ustvarili Nemci. Vlada je sklenila, da posveti takoj vse svoje sile organizaciji obrambe dežele.

Upor na »Petropavlovskemu.«

Stockholm, 13. oktobra. Finski listi javljajo: Mornarji so ustrelili na vojni ladji »Petropavlovsk« v Sweaborgu štiri častnike; veliko častnikov so pa prijeli kot talnike, da bi ne bili kaznovani.

Poročilo ruske mornarice. — Poziv Kerenškega ruski mornarici.

Petrograd, 13. oktobra. (Kor. urad.) Agentura: Štab mornarice naznanja: Odskar se je sovražnik iskrcal na otoku Osel, se mu je posrečilo, da je premagal odpor naši hčeti in da je zasedel severni in vzhodni del otoka; Arensburg se je približal na 12 vrst. Naše čete drže še vedno polotok Sworbe-Zerel. Otok Dagö je napadel sovražnik le navidezno, ne da bi ga bil zasedel. — Kerenškij je brzojavil vrhovnemu poveljniku severne armade: Povejte vzhodnomorski mornarici, da prihaja strašna ura preizkušnje. Rusija pričakuje rešitve od hrabrega čina mornarice. Kot vrhovni poveljnik zahtevam od vodstva in od moštva, da se žrtvujete. Bliža se ura, ko mora braniti vzhodnomorska mornarica braniti čast domovine, njena velika izročila in svobodo revolucije. Čas je, ko se mora resno misliti na to, da se bodisi prostovoljno ali neprostovoljno pomaga sovražniku. Posadka v Kronstadtu je že dosegla, da obramba trdnjave ni popolna. Pomislijo naj vsi na to, da domovina, ki ne bo živila le en dan, nikdar ne bo dopustila zločinske lahkomišljenosti ali zlovoljne hujskarije. Sramoten zločin oklopnice »Petropavlovsk« se mora popraviti. Naj mornarica pod vodstvom svojih častnikov, katerih ljubezen do domovine je znana celi Rusiji, vrže sovražnika.

Anarhija v Rusiji.

Kodanj, 14. oktobra. (Kor. ur.) »National Tidende« poroča iz Petrograda: V zimski palači je zboroval ministrski svet, ki se je pečal izključno z anarhijo v državi. Vsi ministri so sodili, da morajo kmetske nemire z najstrožjimi sredstvi zatreti. Vojaškim in vladnim oblastim so naročili, naj proti anarhiji najstrožje nastopijo in naj se ne strajajo nastopa vojaške sile.

Varnost v Rusiji.

Stockholm, 14. oktobra. (Kor. urad.) »Dagens Nyheter« poroča iz Haparande: Ruska vlada je še nedavno izdala oklic Petrogradjanom z nujno prošnjo, naj se vsi, ki morejo, preselijo v mesto, kjer je več živil. Predsednik izseljencev je zdaj vprašal mestne zavarovalnice, če prevzamejo odgovornost za reči, ki so jih izseljenci doma pustili. Zavarovalnice so izjavile, da to store proti tarifu 60 rubljev za 1000 rubljev, če bi pa zasedli Petrograd Nemci, zvišajo tarif na 40 rubljev. — »Reč« piše: Vsak ruski domoljub se sramuje, ko vidi, da je zdaj varnost lasti v Petrogradu manjša, kakor bi bila, če bi mesto zasedel sovražnik.

Finski deželni zbor sklican.

Petrograd, 14. oktobra. (Kor. urad.) Agentura: Začasna vlada je sklicala za 1. november finski deželni zbor.

Moskva pod zaporo.

Petrograd, 13. oktobra. (K. u.) Agentura: Vlada je prepovedala potovati v Moskvo vsem, ki jih trajni posel na mesto ne veže.

Splošna stavka v Baku.

Petrograd, 14. oktobra. (K. u.) »Agentura: V Baku se splošna stavka nadaljuje. V mestu je mirno. Stavkarji so zaprli gledališče in kavarne.

Dr. Michaelis v vzhodnem zasedenem ozemlju.

Berlin, 14. oktobra. (Kor. ur.) Wolff: Državni kancler dr. Michaelis je odpotoval popoldne v zasedeno ozemlje na vzhodu.

Rusi upajo na spomlad.

Petrograd, 12. oktobra. (Kor. ur.) Agentura: General Dukonin, nedavno je postal načelnik velikega generalnega štaba, je izjavil, da pretiravajo govornice o razpadu ruske armade, ki le zaposluje 140 sovražnih divizij. Resnejše sovražne ofenzive ne pričakuje izvzemši več ali manj odločnih poizkusov, da bi vdrl sovražnik v zaliv Rige. Upa na krepko rusko ofenzivo in defenzivo spomladi.

Veliki boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Včeraj je po kratkem odmoru iznova izbruhnila bitka na flandrskem.

Anglež je zdaj napadel v tesnejši, približno deset kilometrov široki bojni črti med cestama Langemarck-Houthouster in Zonnebeke-Morslede. Posebno s topovi je močno nastopal.

Ko je angleška pehota večkrat navalila, ne da bi bila kaj dosegla, se ji je posrečilo, da je napredovala med kolodvorom in vasjo Poelcapelle v ozemlju udrtin.

Ljuto so se podnevi borili, naše čete so vrle sovražnika na obeh straneh Pendsheeka, Donoldne, kakor tudi zvečer so napadle sveže sile naše postojanke v in južno od Poelcapelle.

Sovražnik je močno pritiskal na Fashendaele. Angleži so se morali tudi tam le z ozkim pasom našega predpolja zadovoljiti. Kraj je naš.

Zrušili so se sovražni napadi vzhodno od Zonnebeke; tudi pri Ghelvoletu se je zrušil močan sunek.

S težkimi, krvavimi žrtvami je pridobil sovražnik na dveh vpadališčih le približno 1/2 km tal, povsod drugod je nastopil, ne da bi bil kaj dosegel.

Ponoči se je nadaljeval topovski boj, ki se je razvil zopet v bobneči ogenj med Lysora in prekopom Comines-Ypern. Novi napadi po dosedanjih poročilih niso iznova izbruhnili.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

V nekaterih odsekih pozorišča ob Aisne so se tudi včeraj živahno bojevali.

Na vzhodnem delu Chemin-des-Dames so vrle turinške naskakovalne čete po učinkujočem obstreljevanju v francoske postojanke severno od mlina Vauclere. Na 400 m široki črti smo iztrgali sovražniku več črt jarkov. Veliko sovražnikov smo ujeli.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 13. oktobra zvečer. Na flandrskem so streljali z menjajočo se močjo. Pehota ni nastopala.

Na ostalih pozoriščih na suhem nič važnega.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na flandrskem bojišču bobnečemu ognju med Lysom in Deule včeraj zjutraj niso sledili napadi. Podnevi so živahno streljali na obali in od gozda Houthouster do Cheluvelde; posebno zvečer so močno streljali. Močni francoski in angleški poizvedovalni oddelki so na nekaterih točkah napadali naše črte, a smo jih odbili.

Začasno so na obeh straneh streljali v zvezi s poizvedovalnimi boji v Artois in severno od St. Quentin.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na zahodnem delu Chemin des Dames so se od časa do časa s topovi ob cesti Laon-Soissons močneje borili. Jarke, ki smo jih vzeli severno od mlina Vauclere, so Francozi včeraj petkrat močno napadli; vsi njih navalji so se izjalovili brez uspeha in z velikimi izgubami za nje.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 14. oktobra. Veliki glavni stan. Na zahodu so močno streljali na flandrskem in severovzhodno od Loissons.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francija izgubila četrtno ladij.

Bern, 14. oktobra. (K. ur.) »Times« poročajo iz New-Yorka: Francoski nadkomisar Tardieu je izjavil na nekem shodu ameriških industrijcev: Francija je izgubila že četrtno svojih ladij. Anglija ji pomaga, kolikor ji more, a pomagati ji mora nujno tudi Amerika z ladjami, ki bodo vozile jeklo, žito in drugo blago, več milijonov ton, ki čaka v ameriških pristaniščih ladij.

Boji na Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. oktobra. Veliki glavni stan:

Živahnost se streljali s topovi v ovinku Črne; Bolgari so se uspešno borili v poizvedovalnih bojih ob Dojranskem jezeru; sicer se ni nič posebnega zgodilo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. oktobra. Uradno: Na vzhodu in v Albaniji se pri naših četah ni nič zgodilo.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. oktobra. Veliki glavni stan:

Močno je deževalo; živahno so streljali s topovi le pri Bitoliju in v ovinku Črne.

Neurje na Balkanu.

Dunaj, 13. Uradno: V okolici Moglene severno od Vodene smo sestrelili francosko letalo. Pilot in opazovalec sta mrtva. Na fronti vihar in dežuje.

Dunaj, 14. oktobra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Ker dežuje, je narasla Vojuša za 1 meter 20 cm. Ker sneži, so boji ovirani.

Pred novo vslojo na Irskem.

Rotterdam, 14. oktobra. »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča: Sotrudnik lista »Daily Telegraph«, ki je obiskal voditelja revolucionarne irske armade de Valera, poroča, da de Valera sedaj nadzoruje 15.000 do 20.000 dobro izvežbanih prostovoljcev. Omenjeni poročevalec je tudi videl železniške vlake polne prostovoljcev, ki so šli domov. Čuli so se klic: »Živela revolucija! Živel de Valera!« — V grofiji Clure je 80% prebivalcev pristašev sinnfeinskega gibanja.

Nizozemska in Skandinavskva na razpolju.

Rotterdam, 13. oktobra. »North American Renew« je objavil dopis o ustavljenju živl na Skandinavsko in na Nizozemsko. Ker morajo ameriški mladeniči v francoske strelske jarke, ne bo prišel niti gram živl v te dežele. Nevtalci razpolagajo skupno z dvema milijonoma možmi. Svoje ljudi naj pošljejo v boj proti našemu skupnemu sovražniku, če tega ne store, naj pomro na lakoti.

Vojska z Italijo.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 13. oktobra. Uradno:

Ob Soči in na tirolskem pozorišču so na mnogih mestih živahnejše streljali s topovi.

Južno od doline Pelegrino so privedle naše naskakovalne čete, ojačene s strelci, ujetnike in vojno orodje iz sovražnih postojank.

Načelnik generalnega štaba.

Boji z Italijani.

Dunaj, 13. oktobra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Nekoliko živahnejše so se borili včeraj popoldne na visoki planoti pri Asiago in na koroškem bojišču.

V Fassanskih planinah so naskočile ponoči naskakovalne čete v hudem snežnem meteu italijansko postojanko, ki leži južno od Pellegrina (levi strani rečni pritok Avisio), jo izčistile v širini 600 metrov in se vrnilo z ujetniki, plenom in s dragocenim vojnim blagom.

Italijani so izvajali ob Soči živahen motilen ogenj, ki se je povišal mestoma v presenetljivo streljanje. Na Mrzlem Vrhcu so streljali tudi z minami. Naše topništvo je prisililo sovražne metalice min, da so morali utihniti.

Dunaj, 14. oktobra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: V odseku Mrzlega vrha zahodno od Tolmina so včeraj ves dan Italijani streljali s težkimi minami. Sovražnik je s topovi živahno obstreljeval dolino Postala, goro Sv. Gabrijela in Sv. Katarino, naše topništvo je ravnotako odgovarjalo.

Tudi v odseku Plöcken in Colbriconu in v Judikariji se nadaljuje topovski dvo boj. Podjetja lastnih patrolj v tem ozemlju smo z uspehom izvedli. Tudi včeraj je deževalo v dolinah in snežilo na višinah.

Italijansko uradno poročilo.

13. oktobra. Ponoči od 11 na 12. okt. kmo pri Costabelli (dolina San Pelegrino) hitro odbili sovražni napadalni poizkus. Naše patrolje so včeraj na julijskem pozorišču uspešno nadlegovale sovražne delavne oddelke; nekaj mož smo ujeli. Delovanje obeh topništev se je čutilo od Rombona do morja. Naše baterije na Krasu so razkropile sovražne čete na pohodu vzhodno od Kostanjevice in zažgale pri Štivanu skladišče streliva.

Roosevelt in belgijski kralj obiščeta italijansko bojišče.

Lugano, 13. oktobra. Roosevelt obišče italijansko bojišče, sprejel ga bo italijanski kralj.

Belgijski kralj Albert bo v kratkem obiskal italijansko fronto. Takoj nato bo odpotovalo v Rim odposlanstvo belgijske vlade pod vodstvom zunanjega ministra Broquevilla.

Lažnjava vest.

Bern, 13. oktobra. (K. u.) Švicarski listi razširjajo poročilo francoske »Agence Fournier« iz Rima, da so se na krovu avstrijskih bojnih ladij pojavile pobune. Vzrok je baje slaba hrana.

C. kr. kor. urad je z merodajnega mesta pooblaščen izjaviti, da je to poročilo prosto izmišljeno.

Capelle odstopi?

Berlin, 13. okt. Državni tajnik morna-

riškega urada v. Capelle je, kakor poroča »Lokalanzeiger«, vložil prošnjo za odstop.

Mirovni pokrel.**Sporazum molči.**

Amsterdam, 12. oktobra. (K. u.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča po »Daily Mail« z dne 10. t. m.: Molk sporazuma glede na noto sv. očeta je v Vatikanu zelo razočaran. Nič več ne pričakujejo, da bi sporazum odgovoril. Sv. oče je zato opustil, da bi posredoval dalje.

Kandidat za Noblovo mirovno nagrado.

»Arbeiter Zeitung« poroča: Otomanska univerza je predlagala kot kandidata za Noblovo mirovno nagrado nemškega cesarja Viljema.

Posvet sporazuma v ruskem glavnem stanu.

Stockholm, 13. oktobra. (Kor. ur.) »Rečj« poroča, da zboruje v glavnem stanu važen posvet sporazuma. Navzoča sta Kerenski in Tereščenko, kakor tudi zastopniki ostalih velesih sporazuma. V glavnem stanu predseduje Kerenski posvetu, ki se ga udeležujejo ruski zunanji minister, vojni in mornariški minister, načelnik generalnega štaba, vrhovni poveljnik in novi ruski veleposlanik v Franciji Maklavov. Raspravljali so glede na posvet zaveznikov v Parizu o obnovitvi vojne sposobnosti ruske armade. Sklenili so: Disciplina se izboljša. Sistematično naj poučujejo vojake o vporabi izkušenj sedanje vojske na ruskem in na zahodnem bojišču. Strogo naj se uredi notranja vojaška služba in posli vojakov, ki naj se, kolikor mogoče odločno izvajajo.

Kanclerjevo stališče ni omajano.

Berlin, 13. oktobra. »Berliner Tagblatt« ugotavlja, da noben minister ni vložil prošnje za odstop in da državni kancler ne smatra, da bi bilo njegovo stališče omajano. Dr. Michaelis upa, da bo našel formulo, ki bo omogočila skupno delovanje v zbornici. Ta se zopet sestane šele decembra.

Beda v državah sporazuma.

Newyork, 13. oktobra. (K. u.) »Tribune« poroča iz Londona Artur Draper: Položaja, ki ga je povzročila podmorska vojska, ni mogoče dovolj črno naslikati. Resnosti ni mogoče pretiravati. Nek angleški vladni uradnik mi je rekel: Francija bo radi pomanjkanja premoška to zimo strašno trpela; Italija ne potrebuje le premoška, marveč tudi žita, ki ga resno primanjkuje. Radi pomanjkanja rude počiva tudi v Angliji veliko obratov. Nevarnosti, ki grozi, ni niti s sodelovanjem ameriške mornarice mogoče odstraniti. Vprašanje more le rešiti, če se nove ladje grade.

Notranja politika.**Predsedništvo zbornice.**

Dunaj, 13. oktobra. Slovanska korespondenca poroča, da ne bodo Čehi stali sedaj po razbitju nacionalverbanda glede predsedniškega mesta v zbornici nikakih zahtev. Češki poslanci ne morejo biti sedaj vladni na razpolago za izvrševanje vladnih poslov.

Nemški nacionalverband razbit.

Mesto razbitega nemškega nacionalverbanda snujejo sedaj nemški nacionalci novo organizacijo. Skupne zadeve vodijo sedaj načelniki štirih skupn nacionalverbanda: Waldner, Denk, Wolf in Knirsch. V torek se vrše posvetovanja posameznih nemškonacionalnih klubov. Ustanovi se poseben izvršilni odbor.

Dr. Redlich in nemški nacionalci.

Dunaj, 13. oktobra. Posl. prof. dr. Redlich je izstopil iz nemške delavne skupine.

Razna poročila.**Amnestija za Poljake na Ruskem.**

Bern, 14. oktobra. »Bund« poroča iz Petrograda: Začasna vlada je sklenila pomilostiti vse Poljake, ki so bili obsojeni radi veleizdaje.

Strankarski shod nemške socialne demokracije.

Berlin, 14. oktobra. (Kor. ur.) Socialno demokratični strankarski shod se je zbral danes v Würzburgu. Uvedla ga je dopoldne manifestacija množice za sporazumni mir. Scheidemann je opravičeval stališče socialne demokracije o vojski in rekel, da more Nemčiji koristiti le mir temeljem sporazuma.

Nizozemska pred gospodarskim polomom.

Rotterdam, 14. oktobra. »Daily News« pišejo: Ker so prepovedali brzozjavne fin. in trgovinske zveze z Nizozemsko in ker Amerika ne dovoljuje nizozemskim ladjam vkrcavati premoška, se nahaja Nizozemska

pred gospodarskim polomom. — »Maasbode« poroča: Nizozemske ladje ne vozijo več na Angleško.

Veliki požari v Ameriki.

Newyork, 13. oktobra. (Kor. ur.) Reuter: V Brooklynu je zgorilo žito, ki je bilo vredno nad milijon dolarjev. Pravijo, da je zažgala bomba, ki je eksplodirala. V Collegé Point je uničil požar dve tvornici.

Strašna ekplozija na Angleškem. 700 oseb ubitih in ranjenih.

Curih, 14. oktobra. Iz Haaga poročajo: V neki municijski tvornici v Liverpoolu, v kateri dela 6000 delavcev, je razpočila letalska bomba, ko so jo polnili. Tretjina tovarne je porušena. 700 oseb je ubitih in ranjenih.

Dnevne novice.

— **Stoletnica smrti Tadeusza Kosciuska.** Poljski narod praznuje stoletnico smrti Tadeusza Kosciuska, junaka izpod Racławic. Kosciuski se je bojeval za svobodo Amerike in za svobodo svoje poljske domovine pod Napoleonom.

— **Vsenemci o dr. Kreku.** Protestantska vsenemska »Marburger Zeitung« piše dne 11. oktobra: V št. Janžu na Dolenjskem je v ponedeljek ob 10. uri zvečer umrl jugoslovanski poslanec dr. Krek, duhovnik in eden izmed tistih, ki so najbolj divje klicali po samostojni jugoslovanski državi. Dr. Krek je bil, ki je na nekem zborovanju v Ljubljani rekel: »Na naši slovenski zemlji je dovolj prostora za grobove naših sovražnikov!« Življenje tega slovenskega »Marburger Zeitung« piše vindišarskega duhovnika se je použilo v vseslovenskem ognju in v sovraštvo proti našemu narodu in agitatorji Velike Srbije so videli v njem svojega najmočnejšega sotrudnika. In sedaj je mrtev, a še vedno živijo Nemci na Kranjskem in na jugu monarhije; grobovi se še niso zaprli čez nje! To je kratko premišljevanje, kateremu se ne moremo odtegniti v času, ko je nositelj takih naziranj odpoklican v državo senc. Nad takšnim izbruhom sovraštva in surovosti se mora zgrazati vsak olikanec. Takšna je vsenemska kultura!

— **Mazzini o italijanskih mejah.** Mazzini je v svojem delu »Človekove dolžnosti« v poglavju o domovini napisal to-le: »Odprište šestilo, postavite eno konico na Parmo, drugo pa na ustje reke Varo in potem potegnite na zemljevidu v smeri proti alpskim polkrog. Ta črta se bo dotikala ustja Soče in kazala mejo, katero vam je dal Bog. Do te meje se govori italijansko, na oni strani nimate nobene pravice.«

— **Razglednice blažega pokojnega dr. Jan. Ev. Kreka** založi uprava »Ilustrirane Glasnik«. Izidejo 20. t. m. Dobiček je namenjen skladu za spomenik pokojnika.

Primorske novice.

— **Odlikovanja.** Cesar je podelil: Višeški križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo in meči: dekanu v Kanalu, sedaj dušni pastir v Brucku ob Litvi, Antonu Berlot; dekanu v št. Petru pri Gorici, sedaj katehet v konvictu za otroke beguncev z juga na Dunaju, dr. Francetu Knavs; prijorju usmiljenih bratov v Gorici Longnu Horak; pred sovražnikom padlemu subprijorju usmiljenih bratov v Gorici Vitu Krikava; vpkojenemu župniku iz Gorice, sedaj v Novem mestu, Frančišku Ziach. Višeški križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo dekanu v Komnu Ignaciju Valentinčič. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje in meči: župniku v Idriji ob Bači Francetu Klopčič, knezonadškofijskemu kanclerju pri ordinarijatu v Gorici, sedaj v Otlici pri Ajdovščini, Francetu Setničar; redovniku kapucinskega samostana v Gorici, sedaj v Škofji Loki o. Janezu Reberc, usmiljenemu bratu v Gorici, sedaj v Idzi, Rajmundu Bernacik, vikarju na Vojšičici Karlu Čigon, umrlemu vikarju v Avčah Simonu Gregorčič, vikarju v Desklah in upravitelju v Plaveh Vincentu Mežan, kuratu v Levpi Ivanu Sedej, kuratu v Biljah, sedaj v Ljubljani, Cirilu Zamar. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje: župniku v Podmeltu Janezu Kovačič; knezonadškofijskemu kaplanu in tajniku sedaj v Zatični, Jožefu Grusovin; vikarju na Oblokah Jožefu Abram. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje in meči: lajku kapucinskega samostana v Gorici br. Savi Rubbia; usmiljenemu bratu v Gorici, sedaj na Dunaju, Arnoldu Erlacher. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje usmiljenemu brau v Gorici, sedaj na Dunaju, Fortunatu Hržič.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Južni Ameriki eksp. akademik Zdravko Gaspersič. — V Barčevljah je umrl posestnik Josip Bekar. — V Pulju je umrl mornariški sluga Janez Furlani.

— **Železnice v Istri.** Iz Kringa v Istri nam pišejo: Krvavo bi v tem vojnem času potrebovali železniško progo: Poreč, Pazin, Lupoglava, Učka, Matulje v vsekem oziru. No namestu te nepotrebne železnice je italijanska večina napravila ozkotirno železnico (pravo šajtergo) Trst-Poreč. Ta železnica nima nobenega pomena in je vsako leto jako pasivna. Njen jedini namen je bil iredentovski. Povsod se je širil iredentizem znanjem in molčanjem vlade. Zdaj nas tepe zaslušana šiba. Glas Hrvatov in Slovencev za progo Poreč, Pazin, Lupoglava, Učka, Matulje, je bil glas vpjočega v puščavi. Zato je zdaj jedini žel. izhod iz Istre Divača.

— **V Škofji Loki je umrla** dne 11. oktobra begunka Marija Lehan. Iz zemeljskega begunstva je bila rešena muk pregnanstva. Bog ji daj večni mir!

— **Beguncem v spomin!** Premnogi begunci obračajo se na svoje gg. dušne pastirje in župane v raznih zadevah in potrebah. Večkrat dojde tudi deset ali še več pisem. Naravno je, da so odgovori na ta pisma združeni z poštnimi stroški, ker niso poštnine prosti. Zato se svetuje beguncem, naj prilepijo vsem pismom, na katera želijo odgovora ali dopisnico ali pa znamko 15 vin. Dalje se nazzanja, da je treba za vsak krstni, samski, mrlški ali poročni list koleka za 2 K, družinski listi v dosego begunske ali vojaške podpore so koleka prosti.

Ljubljanske novice.

— **Ij Slovenska krščansko socialna zveza, Jugoslovanska strokovna zveza, Zveza Orlov,** prirede na torek 16. oktobra skupno z vsemi svojimi ljubljanskimi članicami: izobraževalnimi in strokovnimi organizacijami za dušni pokoj svojemujemu rajnemu očetu in ustanovitelju dr. Evangelistu Kreku ob sedmimi njegove smrti sv. mašo zadušnico v mestni župni cerkvi sv. Jakoba. V št. jakobski fari je plemeniti rajnik započel med delavstvom svoj pokret. Iz nje ga sta se razvili tudi naši gospodarski in izobraževalni organizaciji. V št. jakobski fari je imel rajnik svoj zadnji socialni tečaj vsak teden; med vsemi njegovimi ljubljanskimi socialnimi tečaji je bil njegov zadnji najbolje obiskan. V št. jakobski fari si je želel letos jeseni posvet zastopnikov naše delavske organizacije, ki ga ni bilo, ker ga je Gospod poklical k sebi. Slovenska sv. maša zadušnica bo ob 6. uri zjutraj. Ob tridehtu na 6 skupno sv. obhajilo. Molimo za našega rajnega očeta in da procvitaj njegovo delo!

»S. K. S. Z.« »Z. O.« »J. S. Z.«
Ij Slovenske sv. maše zadušnice za blagopokojnim svojim predsednikom dr. J. E. Krekom se udeleže Zadrhuša, Gospodarska in Mlekarska zveza v torek dne 16. oktobra ob 8. uri v župni cerkvi sv. Petra.

— **Ij Govor mladini.** V nedeljo, 14. oktobra je deželni šolski nadzornik dr. M. Opeka obiskal dekliško mladino šentjakobske osemrazrednice pri skupni službi božji, imel cerkveni nagovor ter opravil sv. mašo. Dekliški zbor je — kakor vsako nedeljo — mod sv. opravičeval ljubko popeval.

— **Pomožna akcija nabiranja perila za vojaštvo na bojnem polju.** Kot je bilo v preteklih dneh po lepkih, oklicih in časopisu že razglašeno, vrši se ta teden patriotska pomožna akcija nabiranja perila za vojaštvo na bojnem polju. Srednješolski dijaki se bodo po hišah v prvi polovici tedna prijavili z izkaznicami, v drugi polovici pa prišli po darila, ki naj se oprana in v omotih oddajajo. Sprejema se vsakovrstno perilo, staro in novo, belo in barvasto, pa tudi vsakovrstna oblačila, cela ali raztrgana in poskodovana, končno odpadki tvarin, volneni, bombaževi ali platneni, skratka tkanina vseh vrst. Vedno radodarna Ljubljana se bo tudi to pot brez dvoma po najboljši moči odzvala in drage volje pripologla našemu hrabremu vojaštvu do toplih oblačil. Lokalni odbor za pomožne vojposkrbštvne akcije, ki se je v ta namen reaktiviral, ima trdno prepričanje, da bo imela akcija ugoden uspeh.

— **Ij Gg. fotografe oziroma amaterje,** ki razpolagajo s čistimi slikami pogrebne izprevida pokojnega dr. Kreka, prosimo, da jih predložijo v pisarni »Katol. tiskarne.

— **Ij Glavni dobitek v razredni loteriji.** Pri Ljubljanski Kreditni banki, kot poslovnici c. kr. razredne loterije izžrebanja je bila dne 11. oktobra 1917 pri žrebanju V. razreda 8. loterije srečka št. 88.805 z enim glavnim dobitkom za 100.000 K. Pri isti poslovnici je bilo izžrebanih že več srečk z glavnimi dobitki in sicer s 300.000 K, 60.000 K, 30.000 K. Srečke za to žrebanje so p. t. interesantom pri navedeni poslovnici še na razpolago.

Ij Zelje. Strake, ki imajo rмене izkaznice C. št. 1801 do konca, prejmejo zelje v torek, dne 16. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Od 8. do 9. pridejo na vrsto št. 1801 do 2000, od 9 do 10 št. 2001 do 2200, od 10 do 11 št. 2201 do 2400, od 11 naprej št. 2401 do konca. Vsaka oseba dobi četrtr kg. Kilogram stane 8 K 80 v.

Ij Padel je na romunski fronti g. Alois Jeuskovič, bivši pekarski pomočnik pri g. Schreyu. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke. Naj v miru počiva v tuji zemlji. Zalujoča rodbina.

Ij Špeh za VI. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala v torek, dne 17. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15 strankam šestega okraja na nova nakazila za mast špeh. Od 12 do 1 pridejo na vrsto štev. 1 do 200, od 1 do 2 št. 201 do 400, od 2 do 3 št. 401 do 600, od 3 do 4 štev. 601 do 800, od 4 do 5 št. 801 do 1000, od 5 do 6 štev. 1001 do konca. Vsaka oseba dobi četrtr kg. Kilogram stane K 8.80.

Cenejše sadje za Moste. Mestna aprovizacija bo oddajala v torek, 16. okt. popoldne v šoli na Ledini občanom Most, ki imajo rмене izkaznice, zanzamovane s črkami B in C, sadje po znižanih cenah. Določeni je tale red: od 1 do 2 št. 1 do 200 B, od 2 do pol 3 št. 201 do konca B, od pol 3 do pol 4 št. 1 do 200 C, od pol 4 do pol 5 št. 201 do 400 C in od pol 5 dalje št. 401 do konca C. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 40 vin.

Ij Smrtina kosa. Umrli je tukajšnji hišni posestnik in pekarski mojster v Florijanski ulici g. Karel Žužek. — Umrli je na Viču mati tukajšnjega trgovca ga. Marija Stupica, rojena Videmšek.

Ij Hišni posestniki ljubljanski, katere je kaznoval mestni magistrat radi nevpisa strank v hišne pole, se vabijo, da se radi skupne akcije sigurno oglase v pisarni I. društva hišnih posestnikov ljubljanskih med 6. in 7. uro zvečer.

Gospodarske Lečezke.

Za kranjske kmetovalce. Dež glavar dr. Šusteršič je imel v soboto dolg razgovor z ministrom za ljudsko prehrano g. m. Höferjem. Imenom dežele je odločno protestiral zoper predaleč idoče rekvizicije krompirja v deželi. Minister je izjavil, da je dežela oproščena vsake datjave za druge dežele, da pa mora sama pokriti svojo lastno potrebnost in poleg tega dati 400 vagonov za armado. Deželni glavar je opozarjal na težko breme, katero nosi dežela vsled sedanjih posebnih razmer in da niti lastne potrebnosti ne bo mogoče pokriti. Minister je obljubil, da se bo morebitnemu pomanjkanju odpomoglo. — Prav posebno je deželni glavar protestiral proti načinu rekviriranja v nekaterih krajih ljubljanske okolice. — Glede krme je deželni glavar povdarjal, da je dežela docela izčrpana in da se ji mora povrniti, kar je morala preveč krme oddati. Minister je izjavil, da je višje armadno poveljstvo zagotovilo, da bo vojna uprava tekom mesca novembra začela kranjski vračati krmo. Dal Bog, da bo res tako, ker sicer so posledice nepregledne.

Boj proti oderuštvi v Zagrebu. Zagrebška policija je hotela enkrat napraviti temeljit konec oderuštvi in zakonit trgovini. Pribežaljšče oderuhov in zakonih trgovcev sta bili kavarni »Velika kavarna« in »Narodna kavarna«. To »borzo« je bilo treba razbiti, špekulante pa kaznovati. V četrtek okoli 11. ure dopoldne pa so obkolili te dve kaverni policisti, tajni agenti in policijski uradniki, aretirali okoli 40 takih »borzivančev« in jih odvedli na policijo. Seveda je bil tudi krasni spol primerno zastopan. Tem »trgovcem« so zaplenili vso korespondenco in notese in so na temelju beležk odkrili še okoli sto novih zakonitih trgovcev, od katerih so že nekaj aretirali, drugi pa še pridejo na vrsto. Istočasno so se vršile tudi hišne preiskave pri aretirancih. Zaplenili so velika blaga.

V varstvo nosečih in doječih mater. Da bi noseče in doječe matere zlasti v mrzlem jesenskem in zimskem času vsled predolgega čakanja pri nakupovanju živil in drugih potrebščin ne trpele škode na svojem zdravju, je urad za ljudsko prehrano odredil, da bodo matere od 3. meseca nosečnosti dalje do 10. meseca otrokove starosti dobile posebne izkaznice, s katerimi bodo imele pravico povsodi zahtevati da se jim postreže pred vsemi drugimi čakajočimi, takoj ko pridejo. To pa le tedaj, ako pridejo osebno, ne pa morja njihove služkinje ali kdo drugih domačih. Izkaznice bodo izdajale politične oblasti na podlagi zdravniškega izpričevanja.

Železniški odlok glede na prevoz krompirja. Da se prebivalstvo hitreje preskrbi s krompirjem, je izšel železniški odlok, ki vsebuje podrobna navodila za promet s krompirjem po železnicah. Odredilo se je, da se bo krompir načeloma pošiljal na razdeljevalne postaje. Na vovze bodo napravili napise, kam gredo in da se mora voz takoj dalje poslati. Odlok odreja dalje, da se v slučaju mraza sme sprejeti le ne-

zmrznjen krompir in tako zadelan, da je popolnoma obvarovan pred mrazom. Že pri odpošiljavi se mora krompir označiti, če je sposoben za zalogo ali ne.

Kožice. Zaznalo se je, da lastniki ovčjih, jančjih in kozjih kožic ne vpoštevajo dovolj tozadevne ministrske naredbe z dne 17. septembra 1916 štev. 28.267. Vse te kožice so pod zaporo in se tudi mrtva žival ne sme striči, marveč oddajati neostrižene kožice na določena mesta. Tozadevni prestopki se bodo strogo kaznovali.

Za aprovizacijo Reke. Nadvojvodinja Klotilda, ki ima blizu Kantride pri Reki obširno posestvo z vilo ter je nedavno kupila tudi sosednja zemljišča, je dala sedaj vso zemljo obdelati za pridelovanje zelenjave, katero bodo po nizkih cenah prodajali na reškem trgu.

Pasja klavnica. V Bruselju so našli tajno pasjo klavnico. Pasje meso so prodajali za goveje meso.

Hmelj kot nadomestilo za tobak. Iz Monakova se poročajo: Stari hmelj vnovič vporabljajo kot nadomestilo za tobak. Hmelj smeljejo in s kemičnimi dodatki predelajo v tobak. Doslej so nakupili v ta namen že 20.000 stotov starega hmelja.

Kje so viri za dobavo premoža? V »Laib. Zeitung« je inserat, kjer išče neka gospodična opremljeno sobo. Oddajalcu sobe ponuja, da mu preskrbi premož. Vprašujemo le, kakšne zvezke ima ta gospodična?

Anonse glede prodaje blaga, ki leži na Nizozemskem. Zadnji čas so bila v večjih dnevnikih objavljena naznanila, da se kupi blago, katero so nakupili pripadniki vojskujočih se držav na Nizozemskem in ga za časa vojske ne morejo izvažati iz Nizozemske. Kakor se čuje, imajo ta naznanila namen, dobiti pregled o blagovnih zalogah na Nizozemskem, ki so last pripadnikov centralnih držav. Interesentje se svare pred temi naznanili.

Kot kavin nadomestek rabijo tudi koruzo, ki se v ta namen najprej malo obkuha, potem posuši in oprži. Peško od grozdja uporabljajo tudi v tem namenu. Treba jih je dobro posušiti in opržiti. Zelodova »kava« je že dolgo v rabi. Vsem tem nadomestkom pridenemo lahko nekaj zelo posušenih in drobno zmletih hrušk, ki osladi vso stvar. Ni nam treba še posebej poudarjati, da je »kava« izdatnejša, čim bolj drobno je zmleta.

Razne novice.

Novo nemško letalo. Nek nemški list trdi, da na Nemškem izdelujejo letalo, ki ima štiri motorje, prostora za pet mož in ki lahko ostane v zraku deset ur.

150-1350. »M. N. N.« poročajo, da je 150 milijonov ljudi na naši strani v vojski proti 1350 milijonom sovražnika.

Poraba municije v sedanjih vojni. Dočim so tekom cele nemško-francoske vojne leta 1870/71 porabili Nemci približno 617.000 izstrelkov, in sicer 338.000 v odprti vojni, 479.000 pa proti francoskim trdnjavam, v rusko-japonski vojni je pa padlo vsega skupaj 954.000 izstrelkov, in sicer večinoma iz poljskih topov, pa v sedanjih vojni ena sama vojna siranka na kratkem delu kake fronte porabi tekom enega dne po 100.000 izstrelkov. Tekom bitke pri Gorlicah je padlo proti Rusom 700.000 artiljerijskih izstrelkov. Dne 17. junija 1916 je francoska artiljerija severno od Arrasa v 24. urah oddala 300.000 izstrelkov.

Za potovanje na železnicah se je toplo obleči. Uradno se poroča: Vsled naraščajočih težav v preskrbi s premožem je treba štediti tudi pri ogrevanju vlakov. Zato se bodo letos začeli ogrevati vlaki šele s 15. oktobrom. Pa tudi pozimi se ne bo moglo z gotovostjo računati na zadostno toploto na vlakih, ker se radi pomanjkanja premoža dolgi osebni in brzovlaki ne bodo mogli deliti, kakor je bilo doslej običajno. Zato vozovi pač ne bodo zadostno ogreti in se naj vsak, kdor se odpravi na pot po železnici, preskrbi s toploto obleko.

Ljubezen, ki dela čudeže. »Nar. Politika« piše pod tem naslovom: Sv. pismo pravi: »In če bi gore prenašal, a ne bi imel ljubezni, pa nisem nič!« In to se izvoda iz priče na akciji, katero so osnovali češki pisatelji v prospek Severnočeške Narodne Enotte. Kakor zglad, kaj vse zmora ljubezen, navajam, da je Enota gledaliških diletantov »Kliepera« v Kraljevem Gradcu poslala 800 kron kot dohodek iz prizorištev »Fidlovačke«, češki častniki, vojna pošta št. 8, pa so poslali v proslavo 66letnice mojstra Alojzija Jiraska 500 K. Društveni krožek v Hostivanu je nabral 300 kron: — Češki pomorščaki v Pulju so poslali Osrednji šolski matici svetovaslavski dar v znesku 13.600 K. Omenjeni zavedni češki vojaki se nahajajo na 22 vojnih ladjah, na podmornikih in hidroplanih. Od tega zneska je pripadlo na ladjevice 5458 kron 24 vin., na vojno pristanišče pa 8141 K 76 vin. Taki narodni zavesti in požrtvovalnosti vsa čast!

Zadnji potomec rodbine grofov Ungnad umrl. Grof Ungnad pl. Weissenfels je umrl pred par dnevi v Pragi. S tem je izumrl zadnji potomec te slavne nemške rodbine, ki je igrala tudi v hrvatski in slovenski politični in kulturni zgodovini izredno vlogo. Baroni, pozneje grofi Ungnadi, so dali Hrvatski Krsta barona Ungnada. Ungnadi so bili v sorodu s številnimi najodličnejšimi hrvaškimi rodbinami, kakor s Frankopani, Zrinski in Erdödi in so igrali v politični zgodovini 15., 16. in 17. veka veliko vlogo, posebno takrat, ko so bile vezi med kraljevino Hrvaško in slovenskima deželama Kranjsko in Štajersko in sicer vsled napadov Turkov, veliko tesnejše kot pa danes. Na kulturnem polju se je posebno odlikoval baron Ungnad, ki je podpiral z grofi Zrinski reformacijo med Slovinci in Hrvati. Rojen koncem 15. stoletja, je deloval kljub prepovedi avstrijskih vlad na slovenskem jugu za reformacijo. Kot dež. namestnik na Štajerskem je odstopil, ker je bila med Slovenci prepovedana protestantska veroizpoved. Nato je odšel v Nemčijo, kjer je našel zaščito pri vojvodi vitemberskem. Ta mu je dal v Urachu na razpolago samostan, kjer je ustanovil tiskarno. V tej tiskarni je zbiral Ungnad prijatelje reformacije, med katerimi je bil tudi Primož Trubar. Tu je tiskal v glagolici protestantske nabožne in propagandistične knjige za Slovence in Hrvate.

Poljak Burdzinski — lastnik mesta Chicago. V Ameriki se sedaj vrši senzacionalna pravda, ki jo vodi Poljak iz Rusko Poljske Burdzinski proti mestu Chicago. On je pravnoveljavni naslednik poljskega generala Pulaša, ki se je ob strani Lafayette boril za svobodo Združenih držav. Zato je dobil od generala Washingtona v dar širna ozemlja ob jezeru Michigan. Pulaš je umrl, predno se je mogel okoristiti s tem darom, a Burdzinski je našel dotično listino v starem naslonjaču. Ameriški odvetniki so mu rekli, da bo zmagal in da okolnost, da so na njegovem svetu zgradili mesto Chicago, ne bo delala nobene ovire. Po ameriških zakonih more vse te hiše podreti, ako hoče. Pa Burdzinski seveda ne misli na to, marveč se hoče zadovoljiti z malenkostno odškodnino v znesku 1 milijon dolarjev. A tudi tega ne more dobiti brez pravde.

Iščejo se: Martin Vončina, k. u. k. F. H. Reg. 6/6, Feldpost 369, išče svojo ženo Katarino s petimi otroci, doma iz Lokovca št. 162. — Lovro Rijavec, k. u. k. F. H. Reg. 6/6, Feldpost 369, išče svojo ženo Frančiško s petimi otroci, doma iz Lokovca št. 231. — Blaž Paušič, Josefsgasse 35, Graz, išče begunko Marijo in Jožefo Paušič iz Čepovana. — Tronkar Jože, iz Podgore pri Gorici, sedaj v Pulverfabrik in Blumau, Niederösterreich, Baracke 8 B. I. 1, išče Tronkar Janeza iz Podgore, ki ima njegovo hčerko Cilko v oskrbi. Odgovor na gornji naslov.

Poklic neznanih dedičev. Vincenc Razingger, posestnik na Jesenicah štev. 40, je dne 29. aprila brezoporočno umrl. Kot postavljeni dediči poklicani so tudi sodišču neznan sorodniki njegove dne 8. oktobra 1888 na Jesenicah umrle matere Lucije Razingger, roj. Deluka.

Razpisano c. kr. poštni urad. Razpisana je pošta na Brezjah na Gorenjskem (III/4). Pavšal znaša 630 K. Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

Tvrdba F. ČUDEN v Ljubljani, Prešernova ul. št. 1.
Priporoča se svojo veliko zalogo ur, zlatnine in srebrnine. Kupuje **stare zlate in srebro** in vzame po visokih cenah v zameno. Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno preskrbeti, kolikor časa še zaloga traja.

Iščem kuharico

za vsako delo pripravno, zdravo, pošteno, snažno, ki je že pri gospodi služila. Plača dobra po dogovoru. Nastop takoj ali pa v 14 dneh. Kje, pove uprava tega lista pod št. 2641.

SPREJMEM dobrega, zanesljivega, poštenega

HLAPCA
k dvema konjema. Vožnja lahka, plača po dogovoru. Nastop takoj. Več pove **IVAN VIDMAR**, črni vrh nad Idrijo, 2630

Obvestilo.

Ker se je nekdo dovolil raztrositi na deželi neresnično vest, da sem opustil svojo trgovino z vegetabilijami, naznanjam, da slej kakor prej — uže 37. leto nepretrgoma — **kupujem suhe jedline gobe**

in sem, ker so gospodje Leuz, Kordin in Perdan umrli, sedaj najstarejši trgovec z gobami na Kranjskem. Plačujem gobe vedno vsaj toliko, kakor vsakdo drugi.

Obenem naznanjam, da imam že 14 let v najemu prejezanje **sadeža vseh kostanjevih dreves**, rastočih ob javnih potih, drevoredih, na sejmišču in drugih mestnih nasadih v okrožju mestne občine ljubljanske in sem vsled objavljenega razglašala mestnega magistrata ljubljanskega z dne 9. oktobra 1917, št. 14290 edini pooblaščenec za prevzemanje **divjega kostanja in želoda**

v okrožju mestne občine ljubljanske. Kupim vsako, tudi največjo, če tudi nad 100 vagonov znašajočo množino, in plačam za prvovrstno suho blago in sicer **divji kostanj** po K 30.— in **želod** po K 70.— za 100 kg, postavljeno v vagon na železnični postaji.

Kdor bi se branil kostanj in želod oddati, zapade prisilni oddaji tega sadeža za znatno nižjo ceno. Vrh tega se kaznujejo prestopki vsled ministrske odredbe z dne 12. sept. 1917, št. 378 drž. zak. z denarno globo do K 20.000. — oziroma z zaporom do 6 mesecev.

V. H. Rohrmann,

trgovec z gobami, kostanjem, žirom, želodom, raznimi medicinskimi zelišči, cvetjem, ljubjem, koreninami itd. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 25.

Vsem trpečim srcem naznanjamo v Bogu vdani, žalostno vest, da našega iskrenoljubljenega sina, brata in strica **Alojzija** ki je služil pri nekem domačem pešpolku, ne bo več domov. Dne 18. septembra je izvojeval boj svojega življenja ob Cima Dodici, 19. septembra so izročili njegovo truplo tuji zemlji, 10. oktobra pa sta se darovali sv. maši za blagega rajnika. Ker ni mogel dočakati miru, je šel rad v deželo pokojna. Iz samotnega groba raste proti nebu preprost križ. In jaz sem dejal: Zastonj sem se trudil; brez potrebe in za nič sem svojo moč potratil. Toda moja pravica stoji pri Gospodu, in moje plačilo je v mojem Bogu (Izaja 49, 4).

Globoko zalujoča rodbina **Kovač** v Predosljih pri Kranju.

Gospodična

zmožna slovenske in nemške stenografije, si želi primerne službe. Naslov se izve pri upravi lista pod 2603.

Kot gospodinja

išče mesta gospodična z večletnim, dobrim spričevalom, zmožna slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, izurjena v kuhanju, likanju, krpanju in vseh drugih delih. Ponudbe na upravo lista pod „Poštena“ 2631. (3)

Hlapec h koniem

samski, srednjih let, se išče za mlin blizu Ljubljane v trajno službo. Vajen mora biti vsega hišnega in poljskega dela. Hrana in stanovanje brezplačno. Dela zmožni invalidi ali stanovanje se tudi sprejmejo. Vpraša naj se 2635 Resljeva cesta 30 v Ljubljani.

Knjigovodja in bilancist

zanesljiva in samostalna moč, ki razpolaga z več urami na dan, išče posla. Ponudbe: Slovenec pod Bilancist.

Prodaj hišo z vrtom
Primožič Radovljica. in hlevom

Kupim hišo

(vilo) z vrhom v mestu ali v neposredni okolici. Ponudbe se prosí na upravo lista pod šifro »Vila 2539«.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih

olupkov hrušek in jabolk
vsako posebej, po - K in dobro posušene
prešene hruške in jabolke
po 80 vin. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosí na tvrdko Franc Kos v Ljubljani.

Frau Marolt, Ljubljana, 800
Slovenske vojaške narodne pesmi
za K 1.50 ali K 1.80 se še dobe. Po pošti 20 v več. **Najlepše darilo!**

Kartonažni delavec

dobi takoj službo proti dobri plači, eventualno dobi isti celo hrano in plačo pri tvrdki

F. ŠTERN, industrija cvetlic, Zagreb, 2600
Ilica 17.

Cunje,

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakijevino, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni

kupuje: E. Kotzbek, Kranj. 2388

A. I. 1129/16-47

Dražbeni oklic.

Prodačo se dne 26. oktobra 1917, dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Glinška ulica št. 7, v zapuščino po zamrli Elizabeti Mrak iz Ljubljane spadajoči predmeti na prostovoljni javni dražbi in sicer:

Pohištvo, perilo, obleke, 1 šivalni stroj in nekaj dragocenosti.
Reči se smejo ogledati dne 26. oktobra 1917, ob času med 9. in 1/2 10. uro dopoldne na licu mesta.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.

dne 12. oktobra 1917.

Dr. Jos. A. Tomšič

odvetnik

Mici Tomšič roj. Domladiš

poročena

Ljubljana

Il. Bistrica

15. oktobra 1917.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobitka znašata čez

1,000.000 kron

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zasto stvo 11, Ljubljana. 2106

Išče se trgovski učenec

poštenih krščanskih starišev, ki je nekoliko več nemščine, z vso oskrbo. - Starejši in močnejši imajo prednost. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2622.

Gobe-jurčke

tudi lisičke, parkelce, mavrohe, brezovke in druge užitne gobe kupi v vsaki množini (10) Sever & Urbanič 2621 Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Kupimo prešanice od sadja

(od jabolk in tepk), eventualno smo pripravljene v zameno zanje dati tudi cikorijo.

Ponudbe na Kolinsko tovarno kavnih primesi v Ljubljani.

Naročite „Slovenca.“

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Posebna naznanila se ne bodo izdala.

Gabrijela in Bogdan Žužek naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najin najboljši, nadvse ljubljani soprog in skrbni oče, blag. gospod

KAREL ŽUŽEK

pekovski mojster in posestnik

dne 13. oktobra 1917 ob pol 12. uri ponoči, po dolgi mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, izdihnil svojo blago dušo. Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 15. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Florijana ulica št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1917.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Obrtno pomožno društvo v Ljubljani naznanja pretužno vest, da je 14. t. m. umrl njegov mnogoletni velezaslužni odbornik in blagajnik, gospod

Karel Žužek

posestnik in pekovski mojster v Ljubljani.

K večnemu počitku ga spremimo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne z njegovega doma v Sv. Florijana ulici št. 8.

Njegovo neumorno, uspešno delovanje v prid našemu zavodu, združeno s čistim značajem, dobrim srcem in z izredno osebno ljubeznivostjo nam ohrani blagega tovariša v trajnem spominu.

Lahka mu bodi zemljica!

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1917.

Št. 14.993.

Razpis ustanove za reveže.

Mestni župan ima za letos oddati 12 mest Cesar Franc Jožefove jubilejne ustanove za mesne reveže, in sicer dve mesti po 50 K, deset pa po 40 K.

Pravico do te ustanove imajo oni mestni (v Ljubljano pristojni) reveži, ki ne uživajo stalne podpore iz mestnega ubožnega zaklada.

Prošnje, ki morajo ustanovo natanko imenovati in imeti prosilčev ime in stanovanje zapisano razločno, je vlagati do konca oktobra 1917 v vložnem zapisniku mestnega magistrata.

Osebno obiskovanje referenta naj se opusti.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. oktobra 1917.

ZAHVALA.

Za ljubeznive dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega, dobrega soproga, oziroma očeta in strica, gospoda

IVANA MARINKO

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, slav. občinskemu odboru, čast. Marijini družbi, slav. veteranskemu društvu, slav. c. kr. orožništvu, slav. živinorejski zadrugi, hranilnici in posojilnici za prekrasne vence in za številno časteče zadnje spremstvo. Konečno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da so spremili preblagega rajnika k večnemu počitku.

Bog plačaj!

Vnanje gorice, 15. oktobra 1917.

Žalujoča rodbina Marinko.